

ГАЛИНА ТАРАСЮК

ОСІННІЙ БЛАГОВІСТ

ГАЛИНА ТАРАСЮК

ОСІННІЙ БЛАГОВІСТ

ПОЕЗІЇ

КИЇВ
2019

УДК 821.161.2
ББК 84. 4 Укр.-44
Т 19

До нової книжки поезій відомої української письменниці Галини Тарасюк увійшли твори, написані впродовж останніх років.

(С) Г.Т. Тарасюк, 2019
(С) О.Ю. Сандига, 2019
(С) Н.Ю. Сандига, 2019

ISBN 966-966601-1-9

СВІТЛИНИ РОДУ І НАРОДУ

ДОРОГА ДО УКРАЇНИ

Життя коротке занадто,
Занадто мучене-кручене,
І обривається раптом,
Як стежка над кручею.
Та небом душа одержима –
Злітає в зеніт свавільно,
Й пролітають перед очима
Кадри не знятих фільмів...
Рядки ненаписаних віршів,
Сади край села не посаджені...
Німі, як молитви грішні,
Сумні, як надії зраджені...
І ти, мов сльоза остекла,
Не бачиш, не чуєш, не знаєш,
Чи падаєш ниць у пекло,
Чи злітаєш чолом до раю?
Куди ж ти, душе нетлінна?
Невже, щоб спитати у Бога:
Що це таке – Україна?
Й чому така довга до неї дорога?

Т. Г. ШЕВЧЕНКО: НІЧ ПЕРЕД БЕЗСМЕРТЯМ

ОРАТОРІЯ

1.ЧЕТВЕРТИЙ СОН ТАРАСА*

*... І я прозрівати
Став потроху... Доглядаюсь, –
Бодай не казати...
Кругом мене, де не гляну,
Не люди, а змії...*

Т. Шевченко «Три літа»

І цей – з іклистим рилом вепра,
І той – в жакній кольчугі з лепри,
Архієрей і фарисей,
Лихвар, блудниця і лунатик,
Центуріон, чернець, граматик,
Цар Ірод і варнак Варавва,
Петро й «невірящий» Фома,
Пілат і Юда Скаріот –
Весь цей набрід, юрма,
Орава –

це теж –

Твій – Богом обраний,
Твій – Богом проклятий народ!
Це – теж!
І ним розп'ятий –
За нього душу віддаєш!

* У різні роки Т. Шевченко написав три твори із назвою «Сон». Такий художній засіб, як сновидіння, він часто використовував і в своїх прозових творах, зокрема в «Журналі» – щоденнику.

2. ГОЛГОФА

*...О Господи милосердний,
Що я заподівав
Оцим людям? Твоїм людям?
За що мене судять?
За що мене розпинають?*

Т. Шевченко «Єретик»

Так, був Пілат! Та був він не один.
Були граматики й стовпи синаedrіону,
І ті, які кричали: «Розіпни!»,
Та так завзято – досі кров холоне.

Так, Юда був. Та як гласить «Завіт»:
Були і ті, які Христа штрикали,
Іржали, ухопившись за живіт,
Й до вуст кривавих губку з оцтом пхали.

Так, був Петро. Та й тих був легіон,
Що Вчителя змінляли на Варавву.
Ревла Голгофа, наче стадіон,
Розправу учиняючи криваву...

Не раз, не раз... Безсмертна ж ти, юрбо!
Але мені огидний подих стада.
Ти – не народ! Ти – хмиз, в якого Бог
Вселив огонь безумний Торквемади*!

* Томазо де Торквемада – Великий інквізитор Іспанії.
Відзначився фанатичною нетерпимістю до іновірців та
інакомислячих, ненавистю до бібліотек і всього
прогресивного, просвітницького.

3. ПЕРЕД ГОСПОДОМ МОЇМ...

Чи не покинуть нам, небого,
Вірші нікчемні віршувать
Та заходиться рихтувать
Вози в далекую дорогу,
На той світ, друже мій, до Бога...

Т. Шевченко «Чи не покинуть нам...»

І проступить на шибі Богородиці лик,
І слова, наче душі козацькі,
злетяться й зберуться всі разом...
І згадаєш зненацька,
як тобі виривали язик
«височайшим указом»...

І густимуть круг тебе
міриади не сказаних слів,
наче бджоли над сотами –
солодко й густо,
Але жодне, хоч би як ти
волів і велів,
Не ужалить вуста
Златоуста...

І кричатимуть криком
у вуха слова,
Та душа не озветься й не схлипне
на жодне...
І прозриш осіяний:
невже німота твоя
Уже не царю –
а Богу угодна?!

4. МОЛИТВА

*...Простіть!.. Я богу помолюсь...
Я так її... я так люблю
Мою Україну убогу,
Що прокляну святого Бога,
За неї душу погублю!..*

Т. Шевченко «Сон» («Гори мої високії...»)

За вікнами – Пітер. І вітер, і снігом мете,
І темінь така, що й пекла не треба...
А над Україною небо барвінком цвіте,
І день, як Великдень. І ніч – як Різдвяна треба!
І сонце безвічне на лик Богородиці схоже...

Мій Отче! Мій Творче! Почуй, не погребуй!
Прости мені, грішному, Боже Єдиний, за те,
Що часом любив Україну я більше за Тебе...
Прости... і храни Україну, Боже!

НА ДЕНЬ ПЕРЕПОХОВАННЯ Т. Г. ШЕВЧЕНКА 22 травня 1861 року

Якби воскрес, коли б ожив –
То б вдарив громом:
– Хто тобі вуха завощив
Іще живому?!

Якби воскрес, якби устав –
Дощем заплакав:
– Хто тобі очі засмолив,
Гіркий сліпаку?!

Якби ожив, коли б устав –
Зотлів би в слові:
– Хто тобі рот задратвував
По саму совість?!

Та не встає, не воскреса –
Лежить у «вишнях»*.
І судить нас на небесах
Судом всевишнім.

* Колись (та й тепер) в деяких селах дорогої Тарасовому
серцю Правобережної України заведено було біля могилок
на цвинтарі садити вишні, тому місця поховань називалися
евфемізмами – «вишні» чи «вишеньки».

МІЙ РІД

Сестрі Надії і братові Іванові

Вони так на землі робили,
Наче мали роботу за щастя...
Аж рвалися сині жили
На селянських зап'ястях.

Вони так на землі сміялись,
Мов минали їх всі напасті!
Перевеслами жили в'язали
На селянських зап'ястях!

Вони так на землі співали,
Що каміння спливало воском!
Голосищами в небі літали –
Не – підголосками!

Вони так щиро й ревно дбали
Про честь хліборобського роду,
Що на рідній землі царювали –
Не бидлом – НАРОДОМ!

СІМЕЙНИЙ ПОРТРЕТ 1948 року

Сорок восьмий. На ослоні,
біля хати на осонні
тато з мамою сидять.

В мами шия у намисті,
в мами очі – небо чисте...
Гуси з вирію летять.

В тата вишита сорочка.
Сто морок й одна морочка:
тато – чоловік і зять.

Тато скоро стане татом.
Та про це не нам казати –
нас іще немає.

Лиш на давнім фотознімку
на лиці щасливім жінки –
мамин погляд сяє.

ДИТИНСТВА СПОМИН: в нас велике свято –

Фотограф мандрівний чекає з апаратом

біля воріт! І ми удвох із татом

фотографуємось! О, неповторна мить!

І душечка здивовано щемить

і завмирає, як у тої птасі,

що випала зі стріхи і летить... лети-и-ить!

Я – в білій хустці, тато – у папасі...

І мама – у вікні. Сміється... Нам ще жи-и-ить...

Нам тисячу ще років жить і жить!

І в нас сьогодні з татом – фото-свято!

Весна чи осінь – вже й не пригадати...

* * *

Вже й місяць зійшов,

А ми воду носили...

Хлюпотіла у відрах

Темнава вода.

І сміялася мама...

Бо була молода,

Бо мокра спідниця їй ноги студила...

А потім ми лиця вмивали гарячі...

Той вечір, мама і розсада сива,

Як розділ набраний курсивом

У Книзі моїх спогадів дитячих...

ТАМ МАМА МОЇ...

Там
Мама мої
Плоскінь вибирають...

– Що таке плоскінь?— питають діти мої. —
Плос... кінь...?

У білому полі зелений кінь...
Птиці райські літають...

– Що? Що роблять мама твої? — діти мої питають.
– Де? Де мама твої?

– Там... за хмарами-оболоками...
Там високо-високо...
Там...
Мама мої плоскінь вибирають...

ЇДУ ДО МАМИ

От життя... аж темно в очах...
Лабіринти міщанської драми.
Лиш поїзд дрібненько і скрушно: чах-чах...
Їду до мами.

А мами нема. Немає... давно...
Сама я вже мама сива.
І дзвенить за немитим вагонним вікном
Молодесенька злива...

Дивлюсь крізь веселу її сльозу
На квітучі яблуні й груші...
Їду до мами! Мамі везу
Побиту громами душу.

А мами нема... І немає вже сліз.
Є станція Дукля, а далі –
Те ж поле, криничка у балці, ліс,
Дорога – виток спіралі...

Неділя. Ранок. Півні кричать.
Тітка корбу криничну вертить...
І сходить на душу така благодать,
Що хочеться вмерти.

БАТЬКОВІ НА ВІЧНУ ПАМ'ЯТЬ

Пахне в хаті затяжним дощем
Спогади з душі мені висотує...
Пахне понеділком і роботою
Й батьковим брезентовим плащем...

Паморочний дух деревію
Тягне протяг од вікна причільного,
Що колись не причинила щільно я –
В сад чи в пам'ять стужену свою?

Боже ж мій, невже все відбуло,
Відійшло, розтануло за дальністю?
Чом же так болять мені реальністю:
Дощ, і понеділок, і село?

Не минулось... З черешневих віт,
Як літа, дощина – за дощиною...
Зветься БАтьківщиною і Батьківщиною
Цей зелено-щемний рідний світ.

* * *

Життя – ще рай... Гудуть хрущі,
І мама, як розквітла вишня...
І ще не совісно душі,
Й нема страху перед Всевишнім.

Життя – як вир: то в кунтуші,
То голінеба, то – в чертогах!
І трохи совісно душі,
І трохи страшно перед Богом...

Проллються вічності дощі,
І зійде злаком долі брашно*...
Чого ж так совісно душі
І перед Господом так страшно?!

* Брашно – борошно давньоукраїнською

БОЖА БЛАГОДАТЬ

Мов церковця злotosайна –
буковий лісок.
Тахне в шелесті сусальнім
несквапливий крок.

Непримітні в оболоках
журавлі летять.
І на душу тихо сходить
Божа благодать.

ЧЕРГОВА РІЧНИЦЯ УКРАЇНОМОРУ

І знову ставлю свічку на підвіконні,
І знову благаю: – Боже! Прийми їх у царство Твоє –
Убитих війнами, голодом і беззаконням!!!
Жадобою влади і злата, сусідом-небратом убієєєє...

Сотні Небесні... Небесні Тисячі... і Мільйони...
Ідуть оболочками... і душечка-свічка в руці.
З майданів... з колгоспів... із зони... сонмища-сонми...
Вої, гетьмани, поети, ратаї і женці...

Скільки ж їх, Господи?! Очі налиті по вінця
Сльозою і гнівом: – Боже, невже... ще не всі?!
Невже Тобі, Господи, з нами – вкраїнцями,
Не тісно іще на Твоїм Небесі?!

* * *

І безсмертна душа, і погасла зоря над одвірком,
І величність діянь і велич найперших персон –
Опадають золою і стають нашарівком,
І кодуються в генах нерозгаданим сном...

Западаються в надра криваві імперій руїни,
І згасають сліпучі звитяги на Божім суді.
Стоїмо по коліна у віджилих давно поколіннях,
Як в зужитій, та все ще живильній воді...

Перебрешуть історію психи сумні й істеричні,
Лиш рипітимуть пера, мов чумацькі вози...
Але двері у вічність, як завжди, непідкупно сферичні,
Наче вічко сльози.

ОСТАННІЙ ПРИХИСТОК М. ЛЕОНТОВИЧА

*Щедрий вечір, щедрівочка,
прилетіла ластівочка...*

І знову: руки навхрест – до грудей.
І знов: усі дороги крізь терновище!
Але іде – душа моя вже йде –
по Україні йде до Леонтовича.

Я на могилі не пущу сльози –
Я вознесуся тенором на хори:
Тут не вівси – тут Божі голоси...
Тут ластівка з архангелом говорить!

Тут більше України, як внизу:
по голубому – золоте піткання.
А унизу – заходить на грозу –
і зійде в ній печаль моя остання.

Та лиш моя. Ні враг, ні кат, ні тать
не обезглавлять нашу пісню чесну!
Ви чуєте? – То щедрівки летять
на Україну воїнством небесним!

* В с. Марківка Теплицького р-ну на Вінниччині збереглася могила геніального українського композитора, диригента, громадського діяча Миколи Леонтовича, підступно й жорстоко вбитого в ніч з 22 на 23 січня 1921 року у хаті його батька-священика – чекістом (агентом уездчека). Нині там – зведений меморіал.

БАТУРИН

Отут! Палали пеклом небо і земля,
й кривава сходилa над обрієм зоря,
і захлинався кров'ю немовлят
блакитний Сейм – ріка козацька,
з наказу божевільного царя...

Тепер тут зелено, і синьо тут, і тихо,
та коли в церкві свічі догорять,
крадеться берегом зі Сходу чорне лихо,
і з Сейму виринається зненацька
звіриний рик московського царя.

БАЛАДА ПРО НЕСКОРЕНИХ

І наказали, четвертувавши:
Живи!
І – ніякої драми!
Без рук, без ніг,
Без голови – може, прийдеш до тям!

І здивувались, четвертувавши:
живий?!
І ніякої драми...
Без рук, без ніг,
Без голови...
А голос – той самий!

ЛУНА 33-го

І чвалали коні нековані
по густому чорнозему,
і родину мою спрацьовану
за «Адама» вивозили...

І лежали, скляні від голоду,
у гарбі гандрабатій,
й потойбічним віяло холодом
серед літа у хаті...

І важкою повинністю втомлений
гримав в кожні ворота
і кричав їздовий: – Нащо мені,
Боже, така робота?!

Та кумач майорів переможно
на глухім сільсоветі...
Й поганяв коненят безбожник
тридцять третій...

2

«Хліб і вода – нема голода», –
казали в моєму селі.

«Хліб і вода – козацька їда!» –
приказували в моєму селі.

«Яка біда, коли є хліб і вода?!» –
дивувались в моєму селі...

...Психологія голоду...
наука злиднів...
школа комунізму...

ПОРТРЕТ БАТЬКА В ГІМНАСТЕРЦІ

Фронтівик, він ненавидів війну,
Гітлера ненавидів і Сталіна,
які її розв'язали...
Жартував над «царем кукурудзяним Микиткою»
і часто плакав уві сні.
Часто, бо майже щоночі йому снилась долина,
вкрита селянськими свитами, всіяна
тілами його ровесників –
безоружних українських хлопців,
безіменних героїв Великої Вітчизняної бойні,
крізь які проростали буйно
щоліта криваві маки...
у долині червоних маків
під містом Плоєшти в Румунії.

Тепер мені сняться повоєнні татові сни:
долини... луги... поля кривавих червоних маків...
І я плачу вві сні, бо не хочу
передавати у спадок онукам спомини-сни
про долини червоних маків у донецьких степах.

АВТОПОРТРЕТ У БІЛОМУ

Не зняти гіпс. Я в білому корсеті...
Я все життя на витяжці була...
Теменним туском віддає в скелеті
Важенна білизна гіпсокрила.

Тугі браслети давніх переломів –
Вони мене й на верем'я* болять...
І осідає вапняками втома
На ряст іще не стоптаний життя...

Ми кокони... ми кокони... ми кокони...
Ох насипом в державному коші...
А все-таки, а все-таки не «кокнули»!
А в коконі – метеличок душі...

* Верем'я – гарна погода

АЛЕГОРІЯ

Зелена падалиця слів...
Дрібна й помпезна.
До яблучечка облетів
Наш сад старезний.

Стоїть – аж кров'ю почорнів,
Кістями холоне –
В зеленій падалиці слів
По саму крону.

І просить Господа крізь рев:
«Пошли нам слово!»
І каже Бог: «Нема дерев.
Одні лиш дрова».

КАНОН

Господи Боже мій, якщо ти, Господи, є,
Прости мені радість гордині трекляту,
Цю мить торжества, коли відчуваєш, як легко здає,
Друг найближчий тебе – найлютішому кату.

А сам бреше, як пес, мов, усе ж навпаки, навспак!
І ця зрада жертовна – ради твого ж спасіння...
Ти ж мовчиш. Бо знаєш, що в світі ведеться так:
Без Іуди – немає Голгофи, без Ісуса Христа –
Воскресіння!

ДОЛІ ЖОРНА

От, здається, й прибули!
От, нарешті, вже й приїхали!..
Тихо як! Перегули
слів високих буйні віхоли.

Буйні голови братів
знов над чаркою гіркою –
ні вождів, ані катів,
а не маєм супокою.

В маєві нових знамен
кружеляємо сивуху...
Нам лиш лізти на рожен
вистачає, браття, духу...

Нам би тільки за шаблі
та на вражії редути!
Та за правдоньку – в Сибір!
Та за воленьку – під Крути!

А zostалися живі –
знов на душу – три гетьмани!
І гримить вслід булаві
в полинища слава п'яна!

...Доборолись... Навкруги
аж до неба – воля й воля!
Та іржавіють плуги
край здичавілого поля...

Блудить в мізках мідний чад,
бродить кров'ю жовта брага:
чи в історію назад?
Чи покликати варягів?

Точить душу переляк:
мо' податися у жебри?
І, як цареградський гак,
знак питання – попід ребра!

Сива мука чи мука
засипає очі чорно...
Чи то Господа рука
крутить долі чорні жорна?..

УКРАЇНА ПОНАД УСЕ!

*...Розпинать,
А не любить ви вчилися брата!..
...Дивись, які, Карамзіна, бачте, прочитали...
...Безбожний царю! творче зла,
Правди гонителю жестокий?
Чого накоїв на землі?..*

*Т. Шевченко «Великий льох» та ін.
1845–1846 рр.*

Батьку Тарасе! Знову горить наша хата,
Ходить із лихом обнявшись горе-біда!
Той, хто був «братом» – став супостатом!
Суне зі Сходу московська орда!

Брешуть імперські лисиці у вічі,
З жахом на вовчі «отари» дивлюсь:
Суне з Московії середньовіччя
На злоголаву Київську Русь!

Скачуть попереду блазні юродиві,
П'яні шути полководців вдають.
– Нащо цей безум моему народові?! –
Неба питаючи, стримую лють.

Землю снарядами рве артилерія.
Душу рве люто кремлівська брехня.
Знову опудала Сталіна й Берії
Пре на хоругвах горе-рідня...

Добре безвільному й легко безкрилому!
Суне «совок», як в кошмарному сні,
Переступаючи через могили
Вбитих безкарно наших синів!

Кров стугонить, коли світ калиновий
Застує бражно-сермяжний «мір»,
Й гострить ножа, укотре ламаючи слово,
Мов Каїн на Авеля, «брат»-бузувір!

– Што ж ви чураєтесь, братці родиміє? –
Рюмку глитнуши, горлає юрма:
– Ждьот вас Сібірь неісходімая,
Север, Печьора і Калима!!!

– Што ж ви, хахли, со своєю Незалежною –
Лішь что не так – сразу Майдан!
Ми же вас бистро за службу прілежнүю
Дє-пар-ті-ру-єм... у Магадан!

Наш гасударь – не дурак стоєроссссовий –
Ге-о-гра-фі-ю, мать тв..., в школі учіл!
Вместо Хахляндії – учредіт Навароссссію –
Не нада на ета ума і сіл.

Вот вам, бандьори, і вся терр-ріто-ррія:
От Днєпра да Карпат – «рідна земля».
А не нравітся – перепіше́м вашу історію
Похлеще́ Міллера – Карамзіна.

Вместа «Завета» Шевченкі вашого
Хором будете петь наш «блатняк»,
І називать вас будет Нью-Рашею
Друг ваш...как ево?... А! Барама Абак!

...Батьку Тарасе! Уже не до сміху:
Сучать сучі сини на Україну аркан!
Переставляючи підло історії віхи
Й державні кордони – неначе паркан.

І вже не до прощення! Вітер зі Сходу
Погар кривавий на крилах несе.
Й стогне-гримить у серці мого народу:
«Смерть ворогам! Україна – понад усе!»

2015–2016 рр.

БРАТОВІ-НЕБРАТОВІ...

Ох брате-не-брате!
Окаянні царі підсипали месіанську цикуту
в чашу твоєї долі – і без того гірку.
Пив не питаючи, як спраглий Іванушка
зачаровану воду з козлиного сліду...
в надії, що тільки всепрощення терпляче
насильно побратаних долею,
чи то пак – недолею,
зведенюків імперських
порятує тебе від закланьня,
від судьби «козла отпущенія»...

Ох, брате-небрате...
Самозванцю
самоназваний і самозваний,
скільки можна прощати?!
Плаче місяць сльозами Авеля –
Блідий, як мрець,
І, мов ятаган – щербатий...

Брате-не-брате!
Не до лица тобі заздрість окаянна!
Не до плеча – меч супостата...
Нащо тобі душа моя,
брате-вороне?
Нащо поле моє і хата?..
Іди собі на всі чотири сторони,
темний, заблудлий нікому не брате...

Як мені жаль тебе, бідний Іванушко...
Та ще більше – «сестріцу Альонушку»...
Перед мертвим «козліком атпущенія»...
на колінцях.

НА КОЗАЦЬКИХ МОГИЛАХ ПІД БЕРЕСТЕЧКОМ

Співав Микола. Плакав Казимір*.
І реготілись черепи козацькі,
Бо ж нібито пустив хтось поговір,
Що нас зосталось в світі небагацько,

Що – вибили! Втоптали! Продали
В ясир, в гарем, забрали в яничари,
А хто зостався, того пропили,
Чи й сам втопився в кришталевій чарі.

А деякі, прикуті до галер,
Орють ще й досі глибину Босфору...
Що нібито, брехали, й дух помер,
Зотлів уже, на білокрів'я хворий.

І що по нас – могили до небес,
Й Чорнобилів пекельні саркофаги,
Що вірнопідданості шолудивий пес
Давно злизав кривавицю відваги...

Але! Над еверестами брехні,
Над чорним морем горя і печалі
Літали чаєнятами пісні
І голосами срібними ячали:

«Та що нам вражий підлий поговір,
Коли ми – Є!!! І є нас – ПРЕ-БАГАЦЬКО!
...Під жовтим квітом українських зір
Сміялись з лиха черепи козацькі.

* Кобзар Микола Литвин,
Білоруський поет Казимір Рогойша.

АЛЮЗІЇ: ЛЕНІНГРАД-ПЕТЕРБУРГ...

День міста... 25 травня 1986 р.

Бутафорний комонний Петро
на пару з Катериною (в реквізитній кареті)
вітає черги на Невському:
з нагоди свята апельсини дають.
Дощ батожить (не вишла потеха)
юрби роззяв і туристів.
Вітер з Неви пронизує наскрізь,
заморожує кров на голки крижані.
Крізь уривчасті сплески маршів чути,
як під «Єрихоном північним»
на «хохлацькому» цвинтарі
темна болотна вода захлинається стогоном
у білих трубах козацьких кісток.
Білу душу вириваю з твані в'язкої
і – під копита: «Царю!
Відпусти на Україну!!! Кате!».

Під «Єрихоном північним» тисячами
білих кістяних труб захиляюся червоно:
«Відпусти Україну, царю!!!».

Бутафорний комонний Петро очі на лоба
викочує, кричить схарапуджено:
«Но єнто не по сценарію!»

...У Петербурзі-Пітері-Ленінграді –
на українському цвинтарі...

ХРЕСНИЙ ХРЕЩАТИК

Лютий 2014 р.

Господи, де Ти був, Господи,
коли до моєї господи
зайшла та, що з косою –
і поліг у покоси барвінок хрещатий,
скроплений криваво росою...

Чи був Ти, Господи, дуже високо,
чи сльози залили всевидяще Око,
що не бачив, як діти мої малі
на хресній дорозі Хрещатика
ділились на беркутів і соколів?..

Господи, це правда чи мені сниться,
що знову брешуть руді лисиці
на черлені від крові щити?..
І женуть вовки на заклання отару?
Господи, знову! А де ж Ти?!!

Боже, як мені дати раду з бідною:
падають мої соловейки вниз головою!
Небо порожнє й не видно землі...
За що мені, Боже, така покара:
не можу знайти для молитви слів...

ПОВЕРТАЙСЯ ЖИВИМ!

Стали лавиною темною знову на обрії обри.
Збиті на куряву сиву смарагдові руна трави.
Сину, мій соколе, вою меткий і хоробрий,
Ворога бий! І повертайся додому живим.

Море праруське скородять багряними веслами греки,
Берег обсіли факторії та злотоверхі церкви.
Сину єдиний, до Цереграда глибоко й далеко...
Київські діви ридають: князю, вертайся живим!

Нашою честю гендлюють хитрі й лукаві хазари,
Податі платить варягам неситим кожне «рало» і «дим».
Сину, благаю: допоки ці свари особні і чвари?!
Вижени нечисть за море – і повертайся живим!

Тиша у Лузі Великому... Ніч, як душа бусурмана.
Пугача поклик і ухкіт тривожний сови...
Ранок настане від крові ворожої п'яний,
Сину-козаче, вертайся із січі живим!

Звіром пороги ревуть, і пеклом забори клекочуть.
Царських човнів на Дніпрі, як у нерест дрібної плотви.
Сину гетьмане, волю і славу нам зорі пророчать –
Тільки вертайся з полону живим!

Знову пруть зайді: на танках, зграями, поповзом,
згинці...
Рветься до горла рука загребуща Москви.
Сину-герою, тільки тому незборимий народ – українці,
Що ТИ повертався із бою щоразу живим!

ОЛІГАРХАМ

Перезавантаження:

влади,

мотивацій,

рахунків,

позицій,

секторів,

викликів,

впливів,

залежностей,

векторів...

Переформатування:

Схід – Захід, Європа – Азія,

Москва – Вашингтон.

Партнери – конкуренти,

друзі – вороги...

Небожителів вельможний

безбожний планктон...

Золоті бонуси пекельної гри...

Небесами оплакані жертви...

Перезавантажуєтесь,

залишаючи нам

ховати наших героїв мертвих,

І віддавати ваші,

непрощенні Богом борги.

НА ТРІЙЦЮ

Хтось збирався до церкви,
та не має грошей на свічку,
тому дивиться у вікно,
на сумно-зелений дощ,
густий і тихий, як трава у садку,
і боїться признатися Богові,
що й на хліб не має.

Із брами навпроти,
підминаючи дощ і траву,
виповзає поважно розкішне авто.
«Бог його любить», – думає той,
хто на свічку не має,
про того,
хто в лискучому лімузині.

Зелена неділя. Дощ.

* * *

Ми пройдемо поволі,
як по мінному полі,
по життю, як по житньому полю,
минем...

Хтось, як муж благородний,
хтось, як вуж підколотний,
хтось у небо холодне –
вогнем!

Серед тих, хто поблідне,
хто проскочить безслідно,
хто освітиться «плідно»
жертвобратнім вогнем –
не шукайте мене.

Не шукайте, пречесні
і братове, і сестри,
мене...

* * *

Я ще не випила до дна
скорботи чару.
Я ще сповна не відбула
дочасну кару.
Та тої краплі,
що на дні,
вже не боюся.
Я відбоялася своє –
тепер сміюся!

* * *

Отак по горло, як плисти,
Убрід водою чи травною,
Отак, мов кінь, кудись брести
З опущеною головою...

Лиш десь у воду чи траву
Із сизого сліпого ока,
Немов скорботу світову,
Сльозу впустити ненароком...

Та так, аби ніхто не чув,
Та так, аби ніхто не бачив
Цього нелюдського плачу,
Цю темну тугу не конячу.

* * *

В. Івасюку

Лісу зелена вода.
Місячний праліс води.
Я ще така молода.
Ти ще такий молодий.

Впали на ліс холоди.
Випила воду зима.
Ти ще такий молодий
Там, де мене вже нема.

ПОЕЗІЇ ПРО ПОЕЗІЮ

* * *

Для когось – візитка з вензелем,
Для когось – каторга, для іншого – доля.
А для мене ТИ – Дике поле,
ПОЕЗІЄ!

Як мені вільно в тобі, мій раю!
Хочу – орю, хочу – сію насущний,
А ні – відпущу вороного в пущу
І – на сопілочці граю!

Хай святиться твоя сваволя
В кожному слові моїм і кроці!
Озирнусь – потемніє ув очі:
Ворогів на пів поля!

На пів неба, як туча з градом...
Каркне ворон, заухкають сови,
А у мене війська – лиш совість,
А у мене зброї – лиш правда!

...Відгримить, відболить до краю,
Рани пилом твоїм притрушу – і
Хочу, сію собі насущний,
А ні – на сопілочці граю!

* * *

Це словосіяння і словосіяння –
І вічне, і віще –
Для кого, крім тебе, потрібне?
Для чого й навіщо?!

То радість твоя осіянна
І мука пречорна...
О, воленько пісні примарна!
О, доленьки жорна!

* * *

Вчора життя здавалось марнотою із марнот.
Сьогодні поезія – життя даремною тратою.
Отак і живу: між буднями й святами.
Отак і пливу: між Сціллою і Харибдою.
По колу... По колу... По колу...
Коло вічності... Довкола...

НАРЕШТІ

Поцінують плоди. Воздадуть за труди,
І вославить знайдуться охочі.
Буде свято душі. І душа – полетить.
І вернутись не схоче.

М. Л.

В дні радості благословлю печаль,
Що о порі веселого застілля
Постане проти серця, наче ДОЛЯ,
І схилить долу лінію плеча

Ще мить тому обтічну, мов крило,
І мов крило, нестримано летючу,
І я збагну, чому мене так мучить
ПОЕЗІЇ високе ремесло?!

Чом' не вино вишневе, а вину
Я гірко п'ю і душу обпікаю –
я СУД найвищий відчаю спізнаю
І тричі у безсиллі прокляну

Усі таланти й талани свої,
І марнослів'я марнославну гордість
За ті слова, що зааніміли в горлі,
Немов морозом вбиті солов'ї.

Бо – пізно їм! Бо за вікном – зима...
Бо за столи не всі сьогодні сіли.
І тих нема... Вже тих давно нема,
До кого б вони тихо гомоніли.

Для кого я їх чесно берегла,
Кому я їх так підло не сказала...
Тепер безмірна марність ремесла
Мене печаллю вищою карала!

І тричі впала в руки голова –
Та засвітилось горло срібним звуком
До тих, хто ще любив мене і слухав,
Кому потрібні ще мої СЛОВА.

НОСТАЛЬГІЙНЕ

Тіні в осінніх алеях,
Тихі вечірні розмови.
Ах, які щирі! Але я
Не вірю жодному слову...

Сумно спадає листя,
І я його смутку вірю.
Й звіряю годинник по птицях,
Що відлітають у вирій.

ДІТЯМ

Олесі й Назару

Прошу:
не зачиняйте ворота,
не замикайте двері,
не заслоняйте вікна,
коли я піду.
Із далеких країв
я повертатимусь до вас
теплим вітром,
вечірньою росою,
квітучою вишнею,
змерзлою синичкою,
забутою піснею,
нежданою радістю,
жданим гостем,
вірним псом,
доброю людиною...

Не закривайте серця.

ГІРЧИЧНІ ЗЕРНА

ПРОЩА

Вже й не осінь, та ще й не зима –
Помежів'я між часом і простором...
Струхло золото й срібла катма
В торбі долі, підпертій костуром.
Тільки неба висока глибинь,
Й України безвічні простори...
Тільки птах на плечі, чи то янгола тінь,
Яка притчами з птахом говорить?
Тільки стосик книжок, тільки пригорща слів –
От і весь твій набуток убогий...

...Та як легко буде голій-босій душі,
Від землі відірвавшись, летіти до Бога!!!

НА ТАРАСОВІЙ ГОРІ

Над Україною така первісна тиша,
Така пречиста і така бездонна,
Що чути, як у березі колише
Дніпро-Славута хвилю тихо-сонну.
Мовчить земля, мовчить небесна вись,
Лиш голос чийсь, терпкий, як грому грона,
Терзає душу: «Та скажи, коли ж? Коли
Ми діждемося Вашингтона
З новим і праведним законом?
Та й чи діждемося колись?»...

* * *

Господи праведний, доки
Рани ятрить незагоєні?
Старцюють твої пророки
Під небом Твоїм – ізгоями!

На тверді Твоїй фарисеї
Блуди між люди сіють
І розпинають Мойсея,
Щоб не предвістив МЕСІЮ...

* * *

Війна, яку ненавидиш з часів Геродота,
Стоїть у твоєму порозі
По коліна в червоній траві.
Білі сорочки синів пливуть червоними ріками,
А за ними – пливе кача... А де ж синоооочки?..

* * *

По той бік окопів – зосталось минуле.
По цей бік – згадки про Москву златоглаву,
Неісходиму Сибір, Колиму й Соловки.
Тож як провести лінію фронту там,
Де дзвонить калиткою Сатана?

* * *

Як це: жити, коли смерть стала буденністю,
Коли про героя кажуть:
«Загинув один боєць»,
Коли вимикаєш телевізор і не читаєш газет,
Щоб не вмерти від горя і гніву?!

* * *

Епідемія війни. Наголо шаблі... Наголо тіла...
Стінка – на стінку. На смерть.
Бий своїх, щоб чужі боялись!
І тільки душа, забившись у п'яти,
Срамоту прикриває листком подорожника...

* * *

Кожного ранку, кожного Божого дня,
Серед радості, трощі і стращі,
Не забуваймо, що йде війна
І гинуть за нас – найкращі!

* * *

Прогноз погоди на після... післязавтра:
По всій Україні – короткочасні весняні грози.
Тільки на Сході – сонячно, тепло і тихо;
Почалася сівба, в «зеленці» пташки
Відспівують стоптаний війною первоцвіт...

* * *

«І буде відміряно вам тією мірою,
Якою міряєте ви»...
Як важко це зрозуміти,
Та ще важче
З цим змиритися...

* * *

Молишся Йому,
Вимолюєш – собі...
А чи підставив би плече
Під той хрест,
Який Він ніс на Голгофу?

* * *

Тут час і простір спресовані
Так щільно, що втрачаєш
Відчуття реальності.
Тут, біля Галілейського моря,
Де на воді проступають Його сліди...

* * *

Отче, уже світає стежка до тебе
В темній хащі моїх блукань...
Над Віфлеємом – дитинне небо,
Під ногами – зибучі піски падучих комет.

* * *

Мова беларуська... Скарб, посіяний
Пращурами праруськими у синьому пралісі.
Серед рясту білого шукаю таємницю,
Щоб зрозуміти рідну материнську...

* * *

Ліловий присмерк. Запах матіоли.
Розмова білих сорочок біля воріт.
Орлівка снилася... І плакала душа,
Бо не могла впізнати голос батька.

* * *

Парасольки дикої моркви
Нагадали мені несподіваний вірш
Семирічного сина:
«Кроки мої згасили
Квіти в траві»...

* * *

Ранковий Дніпро в білоруському Могильові,
В колисці лісів і туманів, як сонне дитя...
Здається, ніби дивишся на дитячу світлину батька
Й не віриш, що в нього може бути інше життя
Й інша любов, непричетна до тебе.

* * *

Янголи покидають нас
Із першим осмисленим словом...
Може тому, що воно не – «Бог»?
Що страждання наші –
Тільки тінь Гетсиманського саду?

* * *

Хоч сонце й досі за Сибіром сходить,
Як сходило воно споконвіків,
Та все ж таки, стражденний мій народе,
Народжуєш своїх Кармелюків!

* * *

Обілє душечку окропом:
Невже ж бо на своїй землі,
Ми, кожен у своїм окопі,
Чекаєм на команду: «Плі!»?!

* * *

Були гіганти, і були атланти.
Були боги. Були народи й нації.
Тепер нема. Тепер одні мутанти.
А винен хто? Звичайно, радіація.

* * *

Пізнавши таїну світобудови,
Забули люди істини уперті:
Що світ тримається на чеснім слові
І добрим ділом небеса підперті.

* * *

От і діждалася. От вже тебе ведуть.
От вже й везуть. Конвой «взбодряет матом».
Ти ж думаєш: «сверкает санный путь»...
І нема згірш, як вироку чекати...

* * *

Хтось по життю – як з компасом:
Вперед – і ордени!
А в мене тільки комплекси
І манія вини...

* * *

Що ж ви із ним сподіяли, тирани,
Із цим народом, кованим із криці?
Чи він ще є? Чи лиш – кривава рана?
Чи лиш сльоза у витеклій зіниці?

* * *

Згубили спасенну нитку,
На чолах набили тавра.
Метаємось по лабіринту
Під рик Мінотавра.

* * *

А хто це в пекло грюкає,
Ще й з усієї сили?!
Та то ж душа затуркана
Дверима помилилась...

* * *

Якщо людину Бог створив із глини,
То цей, напевно, зіплений з болота –
не може ж бути стільки у людині
брехні, безчестя, злості і підлоти!

* * *

Двоязичіє двомислія трикляте,
Двоєдушіє дволичне двогорба...
Господи, чи ж то не забагато
Для одного однозначного раба?!

* * *

Масовий психоз,
Масовий гіпноз,
Масовий наркоз... —
Поганий на завтра прогноз...

* * *

Як чисто-ясно голоси звучать
Серед дощу, немов посеред лісу.
Ти душу мою вкрав. Ти — темний тать.
Ти душу вкрав і спродав її бісу.

* * *

У вас, що творили «гоморри й содоми»
На зрадженій отчій землі,
Тавро ганьби, як чорна гематома,
Проступить на вузькім чолі!

* * *

Я не належу ні до яких партій,
До кланів, мафій, лежбищ, лож... олжі...
Я цій землі і людям цим належу,
І власні незапроданій душі.

* * *

Це вже було: свободи Божий глас.
Мить благодаті і – віки печалі.
Це вже було. І це було у нас.
Невже і далі – по спіралі?

* * *

Пора вже думати про душу...
І зойкне праведна душа:
«Нема коли! Ще жити мушу!
О, Господи! Не спокушай!»

* * *

Найяскравіший спомин про Америку:
Навпроти Білого Дому
Біля ялинки на Різдво
Чорношкірі музики
Видзвонюють українського «Щедрика»...

* * *

Щоб піснею стали звуки,
Поезією – слова,
Талантові треба... муки...
Лиш нею душа жива!

* * *

Дощ у Відні велично-затишний,
Як віра в монарха...
На Штефанплац юрби туристів,
Забувши про зодчі пишноти,
Потішаються з маріонеток.

* * *

Ще раз проїхатись у фіакрі,
До скоморохів пристати,
Приміряти подумки діамантовий перстень
з вітрини... Щоб потім тужити
За святом короточасним.

* * *

Як мрія перламутрова:
Осінній ранок, озеро Зеє, тиша...
Тільки квиління лебедів
Нагадує спогади тих,
Хто тут побував до мене.

* * *

– Цей рай – не твій,
І не для тебе «штормить» вино
У жилах золотих лози, –
Зітхає серце, прощаючись
З землею Бургенлянд.

* * *

Гуцульські бартки
На стінах родового гнізда Естергазі
– замку-музею Кітзее...
Минають імперії... І доблесть бранців
Стає експонатом чужої історії...

* * *

Що за розкіш!
За останні шилінги випити справжньої
Кави по-віденськи – у Відні, в «Кафе-класік»,
Пом'янувши першу кав'ярню «Zur blauen Flasche»*.
Юра Кульчицького.

* Перша у Відні кав'ярня «Під синьою пляшкою» була
заснована українцем Юрієм Кульчицьким ще у 1683 році.

* * *

Це місто мене шукало.
Це місто мене знайшло...
Травень. У міському парку Кишинева
На алеї румунських класиків
Шукаю знайомі профілі...

* * *

Пагорби сліпучо-зелені Молдови –
Сюрреальний пейзаж душі,
Яка вчора мені наснилась,
А сьогодні не впізнає...
Хто з нас жайвір, що захлинувся небом?

* * *

Падає сніг. Трагічно-печальний,
Як повержений янгол.
Ще білий, ще в сяючих ризах.
Забагато почестей –
Ось і все, що можу про смерть сказати.

* * *

Чернівці... Місто мого життя.
Місто, в якому не народилась і не помру,
Та зостануся з ним назавжди...
Так, здається, писала про Чернівці,
забувши, що пророцтва збуваються.

* * *

О суєто! Радість твоя марнославна,
Розкіш – базарна, слава – безславна...
Наливши вино в бокали, прошу:
«Залиш мене наодинці з великими мертвими:
Хочу слово живе почути!».

* * *

Віддайте кожному його зорю:
Оратору, пророку, прокуратору...
Я ж – свою чорну нивку доорю...
Комусь же, панство, треба бути й ратаєм.

* * *

На кладку ступила, й забило дух:
Мілкий струмок зіяв бездонням неба!
Гра в глибину чи висоту безвинна...
Мистецтво віддзеркалень.

* * *

Геній – тема.
Епігони – варіації на тему.
Життя – короточасний абсурд...
Творчість – безвічна...
Здається, так сказав Заратустра?

* * *

Принципи або друзі...
Вибравши перше,
Не нарікай на самотність...
На відносність дружби не нарікай.

* * *

Край неба, окраєць поля,
Віхола мете на екрані вікна...
Все одно, чи падає сніг,
Чи сади відцвітають небесні...
Все одно душі безпритульні.

* * *

Скільки вчора планів було!
Скільки мрій і бажань!
А нині благаю Бога,
Щоб лиш біль відпустив...

* * *

Небо, як сіллю, всипане зорями,
На дні душі – печалі чорна сіль...
Вічний страх перед темрявою
Січуть нічні цвіркуни
Сокирками срібними.

* * *

Щоб не ожив інстинкт звіриний
І янголи не голосили,
Не забуваймо, що тварини
Колись із нас людей зробили.

ОДА ФАУНИ

Так часом важко від людей...
І від суєт земних, що всеє,
Що вже і гумор не рятує...
Та випогоджується день,
І Богу дякуєш не всеє:
– Спасибі, Отче, що на світі
Не лиш двоногі – твої діти...

ЖІНОЧА ЛОГІКА

Людство живе за законами
Чоловічої логіки.
Природа – за законами жіночої,
Тому й не відає, що таке безвихідь.
Безвихідь перед смертю.

ВІЧНИЙ МОТИВ

Взяла б я бандуру
в неділеньку рано...
Болить мене, ненько, серце,
як стріляла рана...
Болить мене ще й душечка,
але я сміюся:
воріженьки за горою,
та я не боюся.
Бодай же тим нечестивцям
Стало в світі тісно
Від моєї веселої
Козацької пісні!

* * *

Держави – як люди.
У кожної своя доля.
– Чого ж у тебе така безталанна,
Україно? – питаю когось... за хмарами.

ЗАМІСТЬ «УНІВЕРСАЛУ»

Вишивані мої патріоти,
Реєстрові мої козаченьки!
Доки ви не покаєтесь, доти
Не буде життя в Україні-неньки.

* * *

Розпинатися за народ
І бути розп'ятим за народ –
Не одне і теж...
Відчуваємо маленьку різницю:
не процвяшкованими зап'ястями,
не продірявленими наскрізь ступнями,
не обпеченою вітрами Голгофи шкірою,
не увінчаним терновим вінком чолом,
не вічною душею, завбільшки з макове зерня...

* * *

Держава там, де навіть коні знають,
Що марно шукати істину на іподромах.
А міняти іміджі і паспорти – все одно,
Що шкуру злинялу плазнів
На крила орлів.

НА ЧАТАХ!

Вхопитись на бігу за передзвін
Вузdechки і – злетіти! Вище!
Підступна дрож колін
І крові степової грище.

І дрібен-дрібен град,
І грім копит. І пилу хмари.
І раптом – з генних надр
Навідмаш: «Яничари!!!».

О боже! Звідкіля?!
І місяць в небі зблідне.
Але мовчить земля,
Сховавши давні біди

Там, де зела й води,
І пам'яті початок.
І лиш луна біди
В моїй крові – на чатах!

ВЖЕ ЗА ГОРОЮ...

Душі моєї квіте золотий,
Що нам робити: за горою – осінь!
І так стає незатишно цвісти,
Немов брести дощем простоволосо,
Немов рікою зимною плисти,
Коли вже крига білу шию мітить!..

Душі моєї цвіте золотий,
Осінній світе...

* * *

Ох мій коню,
розсупоню
шлеї цупкоткані –
пролетиш над оболонню
вперше, як востаннє.

Пролетиш, підкови згубиш –
не повіриш волі!
І не треба – воля згуба
всім, хто на приколі

був... Мій коню
реєстровий,
коню-запорожче,
воля – хоч і тимчасова –
за життя дорожча!

* * *

Господи, за що Тобі дякувати, Господи:
за воду самарянки в безлюдній пустелі?
За плече Симона? За прозріння Савла?
Чи за Ірода, Каяфу, Іуду, Пілата, Фому...?!
За все! За все Тобі дякувати, Господи!

ПРОЩЕНА НЕДІЛЯ

Прощена неділя... Усім простила:
Сусідові, що воровся в межу,
Братові, який спалив хату,
Подрузі, що ославила на весь світ,
Другові, що став ворогом,
Ворогові, що став другом...
Як легко прощати, сподіваючись,
Що Бог усе бачить...

МОЛИТВА

Пошли мені, Боже,
Дні погожі і тихі ночі,
Любов беззавітну і вірних друзів,
Хату веселу й роботу до серця.
Дай мені, Боже, радість солодку
Дітей народити
І написати для них колискову.

Але спершу –
Пошли мені, Боже, терпіння,
Терпіння і ще раз терпіння,
І тисячу разів – терпіння,
Щоб не зчорніли дні мої білі,
Не зридалися ночі,
Не стала любов ненавистю,
Друзі – ворогами,
Дім – в'язницею,
Робота – каторгою,
Щоб стачило сили
Дітей до людей довести
І проспівати колоскову онукам.

**ГЕКЗАМЕТРИ,
ВЕРЛІБРИ,
ПАСТОРАЛІ...**

ЗАВТРА ВИБУХНУВ ЧОРНОБИЛЬ

Завтра вибухнув Чорнобиль...
Ти ще цього не знаєш...
Ти ще по той бік Апокаліпсису,
ведеш дітей із садочка,
відчуваючи в обох руках
рожеве тепло їхніх долоньок...
Ти ще смієшся, бо ще не знаєш,
що кілька зомбованих експериментаторів
завтра уже зламали код твого роду й народу...
ради грамоти від партійних бонз
на честь Першого травня – дня солідарності
трудящих усього світу...
Ти живеш теперішнім, бо не відаєш, що
завтра світле майбутнє уже стало темним минулим...
Що завтра в степах спопеліла трава,
А в лісах осипалось листя...
як звуглілі долоньки... листя...
Завтра вжахнувся світ,
і трудящий, і ледащий світ,
і кожен у ньому спитав солідарно:
«Господи, невже в Тебе не було іншої кари для нас,
чи бажання, щоб зупинити безбожних безумців?!».
Завтра, тікаючи з дітьми в пустелю надії,
ти ще не знатимеш,
що вже по цей бік Апокаліпсису,
в полум'ї синьому стронцію
народилося наше спасіння...

АПОСТОЛ

І раптом відкривються темним очам небеса,
Як істина... чи як стигми кривава рана –
Понад шляхом пустельним, що мов скаженого пса,
Жене тебе, Савле, в Дамаск із самого рана...

І скрикнеш, упавши лицем у гарячий пісок,
і хтось запитає з-за хмари голосом Божим:
«О, Савле, за що проклинав ти мій кожен крок?
Завіщо, невіро, словом безумним батожив?!»

І змалієш від страху, і перезвешся... Павлом!*

І, мов риба у сітях, заб'єшся у римській тозі,
І здиратимеш шкіру із себе, як первородне зло,
Разом з вісоном убогим, возродившись у Бозі.

Тепер ти – апостол, посланник, небесний гість!
І страшно від думки, що вовіки віків віднині
Ти – не людина, а тільки блага торжествуюча вість
Про те, що Господь воплотився в людині!

Та Боже мій милий, коли це було?!
Було і зосталось в часах літописних і притчах...
Став Пілатом – Петро, перекинувся в Юду – Павло,
Й Міріам з Магдали перешила обличчя

Під якусь гріховодну модель-кінозірку...
Але раптом стемніють у когось в очах небеса!
І заплачуть на хмарах метелики-янголи гірко,
Спалахне від зорі чи од вітру пустельна роса,

* Ім'я Павло означає «малий»

І зупиниться час, і зупиниться крок,
І горітиме знову пророчо, і радісно, й жаско
Під ногами у когось... малого зибучий пісок
По дорозі в Дамаск... чи з Дамаску.

І тільки одному Небу відомо, скільки їй ще чекати,
Сивіючи разом з каменем від солі морської і сліз,
Щоб потім до смерті дивитися, як скинувши пута єресі,
У власяниці покути, осяяний промислом Божим,
Святий її оминатиме, як первородний гріх...

СПОГАД ПРО ДНІПРОВСЬКО-ТАВРІЙСЬКУ РУСЬ

Щогли дзвенять на вітрах і порипують реї,
Хвиля висока гойдає човни швидкоплинні.
Куди ж ви зібрались, сини непокірні Гіпербореї,
Кинувши жон напропаще і дочок невинних?

Нащо вам землі чужі, блаженні серця загребущі?
Навіщо спитуєте щедрість безмежну Даждь-Бога?
Стільки ж наміряно вам – і моря, і степу, і пущі!
А ви все шукаєте в безвість непевну дорогу...

Просьять волхви: вертайтесь, блудні сини подорожжя!
Згорять кораблі в чужині і стане трапеза – тризною!
І грек посміється: «Місце святе не буває порожнім,
А материзна нічийна – чужою стає вітчизною».

І збреше лукаво останнім з приборканих таврів
Про амазонок – прекрасних і диких – нечувані стращі...
І жоден із них не впізнає в жорстоких кентаврах
Дружин своїх ніжних, покинутих напризволяще...

І тільки у серці невольничім дзенькне утоптана в глину,
Порослу не житом добірним, а вбогим, як доля,
суржиком,
Срібна підкова коня вороного князя Бравлина,
Загублена в битві під вікопомним і втраченим
Сурожем.

...А бриз опівнічний, пропахлий шафрановим потом
Кобил кіммерійських і духом холодним тім'яну,
Нечутно котитиме тіні прозорі варягів і готів –
В татарські багаття, забуті в Криму Чингіз-ханом...

А потім ридатиме, впавши на землю медово-полинну:
«О русичі-таври, де ж ваші вої?! Де – ваші
апостоли?!», –
Аж доки не зблисне меч харалужний Бравлина*
У темній бійниці – уже не чужого! – морського
форпосту.

* Бравлин – легендарний київсько-руський князь, який, відвоювавши генуезьку фортецю Сугдею, збудовану на місці руського Сурожа (нині м. Судак), за переданням, одним з перших воїтелів Русі сподобив християнську віру.

ДЗЕРКАЛО МОЛОДИЛЬНЕ

Аж незручно, якою легковажною
Стала та жінка, котру бачиш щоранку у дзеркалі:
Не питає, скільки її зозулі іще кувати?
Скільки ще з тінню на пару їм рясту топтати?
Про ціни на ліки не згадує,
Називає лікарів гробокопами,
Їсть одні помідори, давно не читає книжок,
І читає комічні нотації
Молоденькій грайливій Киці,
З таким ж очима зеленими, як у неї були колись...
Любить свого всезнайка – подарований сином
комп'ютер,
Незалежну свою самотність й заборонену «тиском»
каву,
І таку солодку «нікому-давно-не-потрібність»...
Не довіряє владі, банкам і соцмережам,
Ненавидить люто війну, жлобство, зраду й корупцію,
Про що натякає прозоро «по скайпу»
Подругам зі Львова, Чернівців, Нью-Йорка і Хайфи...
Ця жінка така щаслива, що не треба йти на роботу,
Що ніхто на неї «не стукає», не доносить, не пише
«суплік»,
Тим паче «не викликає на килим»...
Що ніхто вже давно не заздрить й не впізнає на
вулиці...
Отож, слава Богу, можна ні з ким не вітатись,
Спокійно собі доношуючи «ще новісінькі» речі дочки,
І відкладати з пенсії на кругосвітню подорож...
Ця жінка стала така забудькувата, що
Постійно собі наказує: «Головне – почуття гумору» і
«Справедливість – понад усе!».

Ця жінка – благочестива: у свята, а часом і в будень
Ходить до Божого храму, щоб тихо повідати
Тому Єдиному, Який завжди її любив,
Про печалі свої, про тривоги і сумніви...
Попросити благословення дітям і Україні – миру...
А часом згадує молодість: фарбує волосся хною,
Підмальовує брови і губи... і лукаво підморгує
Сивій сердитій пані, що вічно стоїть за плечима,
Певно, хоче й собі протиснутися
до дзеркала молодильного...

По барвінку хрещатому у садочку вишневому...
По гострих шаблюках татарського зілля,
Що здобились войовничо вздовж річечки Альти...
По квітах його – жовтих, як розлуки печаль...

Жінки твого роду, яких не пускали від хати
В'язкі береги традицій і спів степових джерел...
Дивно отак стояти, різдвяно і великодньо –
На грані світів минулих і тих, які ще грядуть...
На лезі... на линві... на пружі пругким небеснім,
На межі... на зламі паралельних світів,
Де замість сестри дорослої – дівчинка білокоса
Грається з її внучкою і на ім'я нашої мами
Відгукується її дочка...

А у сливових сутінках біля ґанку на лавочці
Тітки – ровесниці Голодовки й Другої світової,
Втомлені довгим лінивим днем,
Журяться, що «скоро росте лиш бур'ян на городі»,
Що ночі на старість ще довші, як дні без роботи...
Що за ніч встигаєш вернутися тричі в дитинство,
Наговоритися з татом і мамою на фотокарточках,
З братами побачитись, що десь по світах лежать...
І сестрою, котра давно за селом спочиває...
І пройшовши сьомий покis тривожного сну,
Скупавшись сім разів у холоднім поту,
Ще сім років чекати світанку...
Ну от і знай, чого це життя таке, як на зло, коротке,
Коли такі довгі ночі і дні... без роботи?

ЖІНКИ МОГО РОДУ...

ВУЛИЦЯ МОЛОДІЖНА

Орлівці мого дитинства – з любов'ю і смутком

ВУЛИЦЯ ПОКИНУТИХ ХАТ, ДВОРИЩ І ГОРОДІВ
прокидається пізно – нема вже куди спішити...
Та й півнів нема, щоб будили о п'ятій.
Вулиця гірко зітхає безлюдними обійстями,
Озирається на зарослі бур'янами городи,
Але там – ні лялечки, ні пташечки... ні жіночки...
Лиш здичавілі коти, згадавши первісну волю
Степів половецьких, та більше за давньою звичкою,
Відганяють від порожніх клунь і хлівів
Полчища сірі мишви знахабнілої
І розганяють над ними хмари збитошних ворон.
Вулиця покинутих хат,
Потріскуючи ребрами пересохлих тинів,
Чекає бодай випадкового перехожого.
Хоч би заблуду чи злодія, врешті-решт!
Але в білому світі безлюдно, ніби вимерли люди...
Пусто-порожньо... Сумно й самотньо...
Тільки буйним кущам ясмину байдуже:
Знай, виколисують пуп'янки!
Ніжно так виколисують, так біленько, аж сніжно...

І враз оживає вулиця, і, стрепенувшись радісно,
Вибухає в небо білим пахучим полум'ям!
І незлостиво сміється, імітуючи білу пожежу,
І жде, що от-от почнеться переполюх у селі,
І хтось таки прибіжить, брязкаючи порожніми
відрами...
І зчиниться буча! О-о-оййй! Гармидер і галас
почнеться!

А потім примчать пожежники на червоній машині,
І прилетять із цвинтаря перелякані господині,
І літатимуть ластівками, і літатимуть сойками...
зойками...ой!

Ох і сміху буде! Ох і плачу! Ох і лементу!

Вулиця сама до себе тулиться, гомонить сама із собою,
Поглядаючи то в один, то в інший кінець, та даремно...
Ніхто не йде і не їде, ані кіт, ані пес не біжить
Гасити вогонь жасминовий... І так вже роки...

Вулиця зітхає приречено і... ухнувши криницями
непочатими,
Поринає відчайдушно-весело й дружно всіма хатами –
По самі вікна, по самі верхи, по самісінькі
комини-димарі –

У прохолодну пахучу пожежу,
В надії постати з білого полум'я, з попелу перлистого,
Зі снігу вогнистого знов молодіжною,
Многолюдною, багатодітною, молодіжною –
Від сміху дитячого, від дзвону дійниць,
Від брязкоту відер криничних,
Від перегуків сусідок, покриків пастухів,
Від... від... від... від...
Але тихо на вулиці...
Від відчаю тихого-тихого... жалібного...

КОЛИ ВМИРАЮТЬ ВОРОГИ

Прости, Господи, тричі прости, але тільки Ти...
Ти один знаєш, як він чекав цього дня,
як він бажав цього дня,
як він випрошував у Тебе... страшно подумати...
цю залу, з горою вінків і квітів...
Почесний караул із прихвостнів і лакеїв...
Натовп журналістів з телекамерами...
Подушечки з незаслуженими цяцками,
лукаві жалобні промови, сльози нещирі,
ці театральні жести, пози і міни!
І от... дочекався!!! Нема! Нема вже Пілата,
Що руки вмивав невинно, сто один раз невинно,
відаючи тебе на поталу юрбі і Голгофі...
Немає вже заздрісника, що простити тобі не міг
навіть нові шнурки на твоїх старих черевиках!
Нема стукача, що винюшкував слід твій кривавий
на пекучім піску кар'єри,
в коридорах гранітних влади,
на асфальті запльованому престижу!!!
Нема! І не буде!!!! Ні-ко-ли!
І більше ніхто ніколи не пришле по тебе
центуріонів у бронежилетах,
не відбере премію, орден, заначку в офшорах,
дружину, машину, шосту коханку!..
Не відштовхне від корита... Більше ніхто не скаже:
– Вбік відійди, плебею!
Геть із дороги, комахо!
Не бачиш, іде переможець! Господар життя!
Той, що вилизав, виколінкував собі право на
обраність!..
Більше ніхто...
«Мужчина, отойдіте в сторонку, будем гроб виносить!».

А щоб чорти тебе дерли, ритуальний бовдуре!
Такий перебив монолог! А дзуськи... в сторонку!
Але натовп заплаканий не питає – підтісняє тебе до
стіни...
І хапає вінки, і згрібає в оберемки квіти, і біжить до
автобусів,
у перечутті щедрих царських поминків...
– Лизоблюди! Плебеї! – гірко всміхаєшся. – Задолизи...
А в горлянці клеочуть міцніші востократ слівця!
А народ навіжений пробігає повз тебе, крізь тебе...
Врешті, залишаєшся на тротуарі. Один.
Невидима невидимка. Порожнє місце.
Сирота сиротою... покинутий тим, хто єдиний тобою
цікавився,
хто відштовхував від корита, штовхаючи в плечі,
хто принижував черговим пониженням на посаді,
зате вінчав терновим вінцем в очах співчувальників!
Хто постійно тримав у тонусі і завжди у формі
бійцівській...
Хто не давав спати вночі в постелі, а вдень – на
засіданнях і нарадах,
хто мучив такою солодкою мукою, як перше зрадливе
кохання...
Хто... хто... стільки тобі зробив... добра... Добра?! А
Боже!!!
Стоїш безпорадний, пригнічений, забувши, забувши,
забувши,
Що нарешті (!!!) вільна дорога до успіху, слави і
почестей!!!
І плачеш гіркими сльозами, вперше сльозами розпачу,
зрозумівши із жахом, усвідомивши з відчаєм,
що пізно, занадто пізно, трагічно пізно...
наживати нових ворогів...
Тебе достойних.

РЕВУХА

Колись, розповідають передання забуті,
Цей рів був глибочезним проваллям, на темному дні
якого

клекотіли срібні джерела, ревли водоспади так,
що чутно було аж до Умані та Одеси...

В цих водах святили ножі гайдамаки, а в хащах
теменних

ховались бурлаки-варнаки самого Кармелюка,
у Громадянську – повстанці отамана Лиха,
а в Другу Світову – молодь з навколишніх сіл,
яку відправляли на примусові роботи в Німеччину...

Та мало, що кажуть люди, схильні до гіперболізації,
але ти віриш казкам, бо знаєш із перших вуст,
що минуле наше без гіперболи страшніше...

за найстрашнішу казку...

Ще недавно, точніше три століття поспіль,
пастушки з довколишніх сіл тут напували худобу.

В їхнім числі численному була і я...

Скільки ж вод снігових-дошових стекло з тих пір
із полів у цей тектонічний розлом посеред колись

Дикого степу?

Скільки вод цілющих витекло з підземних плес
у річечку в легендарній балці?

Риторичні запитання... Особливо, коли сидиш
біля закутого в бетон, ледь живого іще джерела,
в жебонінні якого ще жевріє оглушений рев Ревухи...

БУДИНОК ВОЛОШИНА В КОКТЕБЕЛІ

Тут надійно, як в Бога за пазухою, і тихо, неначе у вусі,
Тут можна ще бути сам собі паном... чи – Паном?..
І глушить прибій далекі криваві громи революцій,
І пахне до болю – зомлілим на сонці євшаном.

Тут музи, немов одаліски, блукають у темних алеях,
І берег морський, як берег безвічної Лети,
І, кинувши в трави нагани й блискучі нові портупеї,
П'ють вина «ігристі» Масандри іще не убиті поети...

Лиш спогад (чи здогад?) мов шабля свавільна
 махновська,
 Зненацька розітне безпечність кисейно-парчову,
 І гірко заплаче над рюмкою удадь
 «богемно-бесовська» –
 Закутим у клітку залізну Ємелькою Пугачовим.

І скрикне над морем чайка самотня відчаєно-гостро,
Й осипляться сріблом образи усі і претензії...
Й хтось колись скаже: «Так минала на Кримськiм
півострові
Слава земна – «серебряным веком русской поэзии...».

НА СПАСА

Пам'яті Володимира Андрущука

Де ти був? Де ти барився, коли я вдосвіта рвала чебрець в Холоднім Яру, і чорнобривці у зільнику твоєї мами, щоб виміняти їх на мед у диких бджіл, що втекли з нашої вимріяної пасіки і тепер живуть у дуплах старезних лип, що zostалися тільки в спогадах молоденьких дубків, між якими пасуться білі кози, пропахлі білим молоком, у хащах густих біло-золотого ромену, над яким гудуть, співаючи медвяний нектар, золоті бджоли наших незбутніх сподівань і солодких міражів?

Де ж ти був, коли я ходила по мед? Бо ж завтра Спаса. І так поспішала додому, що розхлюпала по стежках і травах текучі меди летючих сусірів. Боялась, що тебе не застану.

Але ти тут. Прохолодний вітерець колише золотаві штори... На столі бурштинова карафка. Я її виймаю щороку зі старого як світ серванта, який ти любив, і ставлю на стіл, за яким ти сидів, сподіваючись, що нарешті ми таки її відкоркуємо... Бо ж нині День твого народження. Але там, де ти ховаєшся від суєти і моєї опіки, інші порядки. Там навіть спасівчаний мед від неприручених вільних бджіл не в пошані. Там живуть Божим духом. Я занадто матеріалістка, щоб це уявити. Але не втручаюся у твоє життя – дотримуюсь паритетних стосунків... Це нині модно. Тому наливаю в піали бурштиново-золотистого меду: тобі і собі – Спаса ж завтра – і розмовляю подумки з вітерцем, що ховається за шторою. Про життя... Про минущість і вічність. І про те, що все відносно. Крім Бога. І Духа. І пам'яті. Бо доки нас пам'ятають – доти живемо...

Завтра, коли піду до церкви святити мед, сюди злетяться вільні, а тому веселі бджоли, покличуть ос і джмеля, що живе за твоїм портретом, і справлятимуть веселу тризну...

«Язичники»,— усміхаєшся, ледь помітно колихнувши золотаву штору. «Куди ж ти? – питаю. – За вікнами ж – ніч?!». У відповідь – тиша, мабуть, ти вже не ТУТ.

Але завтра приходь. Доки я стоятиму із золотою свічечкою із запахущого спасівчаного воску і повторюватиму твоє ім'я доти, доки його не запам'ятає Той, Хто на Небі...

Завтра ж Спаса душ наших...

МЕТАМОРФОЗИ

Поважчало слово...

Вже не пурхає з квітки на квітку

Метеликом-одноденкою

Не злітає із вуст стрімголов в небеса

Пробуджене першим позирком сонця

Не розливається трелями імпровізації

В хорі різноголосому собі подібних

Не скаче диким тарпаном у ковиловім тумані

Потойбічного скіфського степу

Поважчало слово...

Лежить каменем на душі

Втомлене правилами версифікації

Обтяжене законами гравітації

І співчуттям до всіх невинних духом убогих

Не здвигнути...

Лиш наслухає гірко

Як точить його до філігранності

Стрімка течія недосконалих буднів

Недомовлена зверхність критиків

Як пробиває скорбота

Крапля за краплею

Сльоза за сльозою отвір наскрізний

Щоб невідомо коли знічев'я

Підвісити на павутинці часу проминутого

До ілюзорної стелі

Невблаганно-байдужої вічності.

ПОРИ РОКУ І ВІКУ

БІЛИЙ СВІТЕ...

Білий світе, ясен цвіте, раю мій зелений,
Ти – мій храм, моя молитва, окрушина Неба...
Ти без мене починався й вікуєш без мене,
Я ж – «ніхто, ніщо й ніколи», світку мій, без тебе!

РІЗДВЯНЕ

*Ой да забілили сніги,
Забілили білі...*

Українська народна пісня

Забілили сніги... Замело Україну по очі,
По остеклу сльозу Україну мою замело,
По весільні пісні і Шевченкову тугу пророчу,
По бджолине жало і чайне крило – замело!

Замело по Дніпро, забілило по Чорнеє море,
По зелені Карпати, херсонські степи і Донбас,
Засипає окопи й руїни, криваве забілює горе,
Вимітає з душі голос нації й Господа Глас...

Заморожує душу, виморожує розум і сили,
Замітає дороги й останню стежу до небес...
Милий Боже, тож чим українці Тобі завинили,
Що цей сніг вже, як саван, до тіла і серця примерз?

Запитаєш – і вщухне: на півночі вщухне і сході,
І блакитні барвінки розквітнуть на вишніх лугах.
І узриш, як із Неба погожого на Україну сходить
Мати Пречиста із білим Покровом в руках...

ЯК МЕНІ ТЕПЕР БЕЗ ТЕБЕ?

Пам'яті В. Андросьука

У високім синім небі
Янголів веселий щебет...
Поміж мною і тобою –
Міріад світів.

Сходить сонце вечорове...
А було неначе вчора:
Поміж мною і тобою
Любисток зацвів!

Урозовні літо й серпень,
Ах, як ніжно серце терпне...
Поміж мною і тобою –
Спасівські меди!

Чорна туча – чорні крила –
Снігом сивим землю вкрила...
Піді мною і тобою –
Урвище біди.

Стукає у двері лютий –
Не спинити... не минути...
Наді мною і тобою
сіє смерті змрок.

...Як мені тепер без тебе?
Як без тверді?! Як без неба?!
Поміж мною і тобою –
Лиш за обрйй крок...

* * *

Мужність мовчання – горні
Сніжні узвишся честі.
Оком гарячим косить
Кінь перемог блідий.

Балакунам не взнати,
Що то – триумф без свідків.
Що то за рай – піднебесся
Лицарської душі!

* * *

Воля твоя безмежна
І благодать Твоя.
В небі самотньо мерзне
Крик журавля.

В небі, самотньому небі –
Як самотньо тут! –
Блискавок чорні стебла
Дикою синню цвітуть.

Трепетно й терпко ллється
Вічності світло бліде...
Господи, все це зветься
Любов'ю в людей!

ВЕСНИ ПОВСТАННЯ

Ця зима – як тюрма!
Як Сибір несходима, немов Колима,
Яка й досі іще Україні нема та й наснитись!
Ця зима... вже ні слів, ані сили нема...
Як пустеля холодна! Наче біла темниця!

Але раптом, як грім, ледве чутне: цінь-цінь...
Серед тиші, покори й мовчання.
Але раптом: дзінь-дзінь! – як набат, наче дзвін,
Ніби клич бойовий до повстання!

Але звідки? І хто? З-під яких оболок,
Із яких верховин цей сміливець узявся?
То з-під чорного снігу тоненький струмок
Срібним дзвоником-сміхом озвався!

І побіг, і помчав, як вогонь очисний,
Крижані прориваючи греблі!
І архангельська пісня побідна весни
Прокотилась луною у небі!

І розтала зима, й розчинилась тюрма,
І возславили смертні спасенну минуність:
Слава Богу, що вічного в світі не було й нема,
Окрім Господа Бога – предвічного й сущого!

ТЕПЛИК

(На спомин про березень 1967 р.)

Тут тепло, наче в церкві від свічі...

Тут тепло, наче в пазусі у Бога...

Мороз тріщить – як дрова у печі,
а віхола лежить біля порога,

як вірний пес, а чи пухнастий кіт,
що звідкілясь прибився на Йордана,
і мій летючий, мій палючий слід,
в снігах зализує, неначе свіжу рану

у спогадах про той далекий світ,
де тепло незалежно від погоди,
де друзі ще живі, і дружба ще у моді,
а сніг, як цукор, лід – як карамель,
і тільки жарти, як горілка з перцем...
Де вічний рай й далеко ще до пекла...
О, найтепліша із усіх земель –
Маленька крапочка на мапі серця –
Теплик.

КВІТЕНЬ

Нарешті квітень, і вівторок.

І вже не двадцять, і не сорок...

І все тобі – ні се, ні те...

І лиш Весна, немов у сорок,

Нестерпно радісно цвіте.

* * *

Мого дитинство зарості бузкові
Біля старої дідової хати...
Моє найперше запахуще слово...
Моє найперше кольорове свято...

І королівство, де я просто – пташка!
І перший відчай, що воно – минає...
Й чому бузок так скоро відцвітає?..
І перший досвід: жити в світі важко...

Мого дитинство радощі бузкові,
Ліловий смуток... солов'їний безум...
Природи спит... Безсмертний голос крові,
Який в дитинстві звався просто – БЕЗОМ...

ВЕРБНА НЕДІЛЯ

Піткана злотом небесна шир
сіє на землю і в душу віру й надію...
Господи, хай увійде в Україну МИР,
як увійшов в Єрусалим МЕСІЯ!!!

ЧУДО ВЕЛИКОДНЕ

Христос воскрес! Воістину воскрес! –
Псалом співає все моє єство.
У цих словах і торжество Небес,
І грішної Землі небесне торжество!
Чому ж тоді в такий Великий день
Душа зненацька скам'яніє в грудях,
Уздівши поміж храмів і людей
Зловісну тінь нікчемного Іуди?

І в небо великоднє закричить:
–О, Господи! Воскреслий Божий сину!
Невже ти знов у цю пасхальну мить
Минаєш мою бідну Україну?!

І хтось тихенько мовить із небес,
так ніби поряд, як у самім серці:
– Христос воскрес! Воістину воскрес!
Он він із кошиком – у камуфляжі й берцях...

* * *

Чорнобrivці...
Улюблені квіти моєї матері.
Згадала
Провідної неділі
По дорозі в Орлівку.

9 ТРАВНЯ

Бує травень! Май маює
І розкошує світ-розмай,
Неначе сам Господь малює
На цій землі гріховній – РАЙ!

...Не хочу говорити про війну...
І ТУ, і ЦЮ... криваву й навісну...
Не можу вже... Не мооожу... І не хочу!
Та ворог б'є у серце! Б'є у гени!..
І люцифер із мороку регоче.
І плаче Бог над сином убієнним.

ЧЕРВЕНЬ

Цвіте акація... Пречистий божий дар –
Серед війни, серед пекельних чвар...
Цвіте акація у німбі золотому
Із ос і бджіл... Небесний древо-птах...
І скрапує з пахучих білих хмар
Роса господня й гусне на вустах
Твого дитинства чарівний нектар,
І хочеться назад... у рай... в село. Додому.

СЕРЕДИНА ЛІТА

Пора найвища – середина літа!
Вогненний спалах барв і кольорів.
Все менше й рідше цвіту-перевіту,
Зате ряснішає й густішає плодів...

* * *

Десна. Дощить. Глибінь міленьких плес...
Столітні верби... плин води безвічний.
Безлюдний пляж... Сумний бездомний пес
Бездумно поглядом трагічним
У хмаровинні грізному небес
Просвердлює віконечко для сонця...

* * *

На розмитій акварелі ранку
Грай воронячий кряче на дощ.
На душі – ні словечка...
...Коли правда мовчить,
Минуле бузиновим чорнилом пише
Легенди про себе.

ЛІТНІ ЗАМАЛЬОВКИ

У КНЯЖОМУ ГРАДІ, У ВОЛОДИМИРІ, тисячу літ тому...

Води зелені Луги,
В сріберних росах луги.
Знов: одесную – други,
Ошую – смертні враги.

На північ – варяжська далеч,
На полудень – Цареград,
На захід – нескорений Галич...
Й немає дороги назад!

Бо не взискує слави
Без ВОлиня київський стіл,
Й не буде, князю, держави,
Не буде – України-Русі.

Впала на Лугу темінь.
Луг забілив градопад...
Князь копієм – об землю:
– Тут буде княжий град!

Назву його Ладомиром –
В Європи всія на виду.
Інакше – не буде миру,
Інакше не буде ладу...

...Вічності води зелені
З Луги п'є сріберний кінь.
Над Володимир древнім
Князя крилата тінь.

ВІЧНА ЗАГАДКА МОЛДОВИ

Згадалася Молдова...
Медове літечко, як золотий жар-птах,
і Кишинів, пропахлий
недозрілим виноградом,
і дегустація достиглих вин –
у знаменитих винних погребях,
і вічне свято дружби, що й без присяг
не відає про зраду...

Згадалося Молдова...
Алея класиків і співи солов'їв...
Поезії юдоль і знайденого раю...
І золотом кутий трон Господаря її...
І я – на ній!
Чи то Руксанди тінь?
Лиш хто возніс – мене, а чи її?..
Клянуся Україною, не пам'ятаю...

ЧЕРНІВЦІ

Так вміє дощ іти лиш в Чернівцях:
Іти собі і краплі не пролити!
О місто див! Ти наче срібний цвях
У моє серце Господом убитий!

* * *

О! Гранадо! Ах, моя Гранадо!
Золотий вінець засніженої Сьєри,
Завойовників й романтиків принадо,
Музо всіх циганських романсеро!

Римських цезарів вінчали твої лаври,
Візантія марила тобою,
Греки, фінікійці, іберійці, маври,
Грішні зайди із Землі святої –

Без докорів совісті і страху,
Пристрастю осліпленні лукаво,
Йшли до тебе, як ідуть на плаху,
Як восходять на вершину слави!

Ох, Гранадо – зрадо і відродо,
Многоликий Янус – а не місто:
То співаєш ніжну серенаду,
То звияжні гімни Реконкісти!

Впившися коктейлями гримучими,
Люблена халіфами й поетами,
То фламенко пристрасно вистукуєш,
То дзвениш звабливо кастаньетами!

На очах вселюдського стовповища –
Божевілля ритміки і грації!
На бетоні сірому летовища,
Яке «звати» Лорка Федеріко Гарсія...

ПОЕЗО-ЖАРТ

І ОСЬ ВІН – КІПР ПОЗАОФШОРНИЙ!

Без баз британських і без віз,

І досі тут Еней моторний

Пасе в кущах веселих кіз.

А наречена його Кака –

Одна з місцевих Афродіт,

Пече Енееві мусаку

І на сніданок, й на обід...

А море шепче «Енеїду»:

«Де ж ті герої? Де боги?

Нема ні духу, ані сліду...»...

...Але... німують береги.

Й гекзаметри ламають ритми,

І пахне молоком чи миртом,

І недоречне слово «пафос»...

В містечку, яке зветься... Патос.

* * *

А в Барселоні...

А в Барселоні...

Солодке море й вітри солоні,

І пляжі золоті, і білі кораблі,

Палаці полководців й королів...

І пальми зеленіють на осонні,

і жебонять фонтани напівсонні...

Химерні замки Гауді і дух Далі...

У Барселоні.

На краю землі.

УРОК ІСТОРІЇ

У липні року Божого такого-то
у Берестові – смута і печаль,
а сонечко, як золото-поколото,
а за Дніпром – така зваблива даль...

І стільки ще любові у словах,
яку, на жаль, за золото не купиш...
Ну а життя, мов річечка, сплива,
яку не доженеш й не переступиш...

Усе вже – пізно, все уже – було,
й душа про все уже забути хоче...
І лиш у снах ще срібне стремено
холодить руку і туманить очі.

Та вороний рве люто конов'язь...
І ти вуздечку легко відпускаєш,
І мовчки дивишся, як твій коханий князь
За щастям юним в греки від'їжджає...

* * *

Відцвітають троянди...
Білі, жовті, червоні...
Без журби, без печалі і сліз...
Осипають пелюстки
Із таким тріумфуючим дзвоном,
Який зветься в людей: оптимізм!

СЕРПЕНЬ

Медовий серпень розсипає чари:
Міnor сливовий, яблукастий щем...
З полів уже не віє палом-жаром,
А вогко тягне затяжним дощем...

Безжурно гаснуть кольори веселі,
В садах дозрілих – втоми туманець,
Неначе пише ніжні акварелі
Невидимий за хмарами Митець...

Планета пахне ладаном. І мирри
Розлитий в небесах містичний сік...
Подай нам, Господи, любові й миру.
І днесь, і прісно, і во вік...

* * *

Блакить і синь.
І вечір, і ріка...
А за рікою трави бірюзові.
Хтось юний і невидимий гука
Іздалеку одне-єдине слово,
Оте, що знає, де росте трава
«Люби-і-не-забудь-мене-шукати»...

Тремтить вечірня зірка ярова
На лобику буланого лошати.

ЕЛЕГІЯ

Осінь надходить...

Золотом сипить у душу...
Золотом лісу і саду,
і чесних твоїх перемог,
І забуваєш:
підступи, зваби і зради,
І чуєш, як ходить нечутно
по водах осінніх і суші,
Як правда свята невмируща,
предвічний і сущий Бог.

Осінь відходить...

Срібній зимі відчиняючи брами.
Сипить у втомлену душу
снігом сум'ять і тривог...
І відчуваєш: невидимий хтось
прогортає дорогу до храму.
І чуєш, як ходить нечутно
по небу, по морю і суші
Як віра в любов невмирущу –
предвічний і сущий
БОГ.

ВЕРЕСЕНЬ

Останні розкоші ранньої осені...
Кущ горобини – для образу рама...
Трішки б тепла, золота й просині,
Стежки промінчик – до Божого храму.
І більше, здається, нічого не треба,
Крім цього осіннього світла і світу,
Де кожна хвилина, як радісна ТРЕБА,
Як вдячна жертва за весни і літа...
Й за тих дві зорі, що знялися у небо
З твоєї, мій Господи-Боже, долоні:
Сина-мізинка й первіночки-доні...

* * *

Блаженством душа переповнена,
Мов келих вином бургундським,
Як птаством весняний гай,
Як степ божевіллям вітру...
...В кав'ярні навпроти
Плаче старий п'яничка.
І сипить червінцями дзвінко
у скверику юний клен.

ТУМАН НАД КИЄВОМ

Туман над Києвом... Із досвітку – туман.
Ах, як містично, ах, як романтично!
Причуди осені... У небі клин чи... клан
Летить у рай чи просто в ірій звичний?

Туман над градом – мрево з правіків...
Неначе паволоку з павутинки
На личко кинула буденна жінка
І стала мрією усіх чоловіків.

Міраж над Києвом сріблясто-золотий
Так ніжно розмиває абрис міста,
Що ніби й світ – не той, і ти – уже не ти,
І легко дихати, й від суєти не тісно...

І осені невидима вуаль
Ховає твій весняно-юний настрій...
І слава Богу, бо чомусь так жаль...
І слава Богу, бо самій аж страшно...

РАЙСЬКА ЯБЛУНЬКА

«Стогне земля, планета ридає,
Від катаклізмів спасу немає,
Горить Америка, Афіни палають,
Азію з Європою вода заливає,
У Техасі справжнісінька троща,
Небо громи метає –
Не допоможе ніяка проща:
Смерчі, шторми, цунамі,
Що це зі світом?
Чи, може, з нами?
Землетруси – у 9 балів (!)
На Фіджі, на Мальті, на Балі...
Божечку правий,
Ніде нема ні щастя, ні раю!
Місяць і той кривавий!» –
У райцентрі, у Райгороді,
Як та Кассандра,
Ридма ридає, біду провіщає
На своєму городі
Всезнаюча баба Рая:
«Дощі, тучі і зливи
Сіна замулили,
Знесли увесь город...
Ой буде гооо-лод!!!»
Вторить Раї сусідка Віта:
«Якби ж то лиш голод –
А то ж кінець світа!
Від Греції до Швеції –
Трусить, горить, змиває,
Краю й кінця не має.
Та ще гірші прогнози –
Обіцяють у серпні морози,
На самого Спаса!

Ой немає спасу
Від горя й біди!
Від вогню і води!»...
А тим часом дощ тарахтить,
Як у стручку квасоля,
По дашку парасоля...
Здається, сам Бог уже плаче...
І раптом, Господи, бачиш:
У самім центрі райцентру
Посеред площі
Райську яблуньку
Злива полоще!
Не періщить, не градом «криє»,
А кожне яблучко, як матінка, миє...
І вже – ні потопу, ні грому, ні трощі –
І щаслива душа, як на прощі,
З дивного тихо питає:
«Та як це – раю немає?!
Як це – немає раю?!
Такого не може бути,
Бо там, де яблуні райські,
Там і рай має бути!»
І так слівце – за слівцем –
Покотилось яйце-райце:
По райгородах і райцентрах, –
По райселах – від хати до хати –
Один одного люд питає –
Раю усе шукає...
Нарешті знайшли: у Райгороді!
Як в раю – стоїть собі на городі,
Наче пані – у пишних шатах!
І питає всезнаюча баба Рая:
«Та що тут шукати, питати-гадати,
Коли кожен без референдуму знає,
Що немає раю – як у ріднім краю!».

ЖОВТЕНЬ

Діждатись осені.
Провести
очима пізню ластівку
у вирій.
Прошелестіти
опалим листям.
Поночі
зайти у дім.
І, притулившись
чолом до шиби,
холодні краплі
темного дощу
відчути на щоці.

ОСОКІР

(поетична екстраполяція)

Усі вже шати поскидали
І віти, наче руки, склали,
Стоять гуртом, чи то пак – гаєм –
Й покірно так зими чекають.

Лиш я собі у тій юрбі,
У тій оголеній журбі
Нікого слухати не хочу –
Й останнім листячком тріпочу.

ЛИСТОПАД

Паде на землю тихо листопад:
На гай, діброву, на лісок і сад...
Туман снується лугом-долиною,
Чарує осінь душу дивиною...
Й душа, легесенька, як птах,
Умиротворена й погожа,
За кимсь повторює «у такт»:
«Ми восени таки похажі
Хоч крапельку на образ божий,
Звичайне, що не всі, а так,
Хоч деякі...».*
... Ми – «деякі»... І це про нас,
Про нашу душу, нашу долю
Писав колись давно Тарас –
За Кос-Аралом, у неволі...

* Рядки Т. Шевченка

ПЕРШИЙ СНІГ

Такий неждано-жданий перший сніг!
Такий біленький, чистий, переляканий,
Такий цнотливий, наче перший гріх...
Коли не знаєш: тішитись чи плакати?

Цей сніг – не падає, не йде і не летить!
Він сіється згори, як благодать небесна...
Як манна – над пустелею... Й тихесенько дзвенить,
Мов пісня янгола, у грішниках воскресла.

ДО РОЗГАДКИ НЛО

Падає сніг чи
Спускаються янголи,
І ходять по світу –
Білі – між темними.

Опускаються янголи на землю
Сутеніючу сатаніючу –
В перламутрових скойках:
– НЛО! – волаєм,
Пройняті жахом і сподіваннями.

Злітаються янголи
І ходять по світу:
Білі-білі – по темному.
Прилітають янголи
Білі-білі – до темних.

* * *

Дарують крила птахові політ.
Деревам плід дарує майський цвіт.
Ну а людині радісно і щедро
Дарують діти заново цей світ.

ГРУДЕНЬ

У місяця грудня
Є теж свої свята
І є свої будні.
А часто у місяця грудня
В один день і свято
І будень...
Коли до полудня
Сльота попід вікнами блудить,
Значить, у місяця грудня – будень!
Коли ж із тихого неба
Сиплеться янголів щебет
Так сніжно, біло й крилато,
Значить, з полудня
У місяця грудня –
СВЯТО!

* * *

То дощ, то сніг шмагає по лиці,
То світиться півонія в руці...
Життя шліфує нас, як валуни ріка,
Лиш на душі лишаються рубці.

РЕКВІЄМ

Відлітають вже мої ровесники
За небесні голубі кряжі,
Поскладали коси з перевеслами,
Так і не дожавши до межі...

Не доживши дня до ювілею...
Відлітають на однім крилі,
«Фіміаму, мирри та елею»,
Так і не «вкусивши» на землі...

Відпливають ріками весняними,
Поскладавши весла у човни,
З свічкою Слова первозданного –
Вкраденої в Бога таїни...

Від'їжджають друзі за околиці,
Випивши до дна свою «гірку»,
І услід Поезія їм молиться –
Панна у терновому вінку...

ОТ І ВСЕ?

В.І.А.

От і все. Проминуло, немов не було.
Та по стернях комусь знову доріженька ляже.
Ляже небо комусь під свавільне крило,
Як пільма опівнічна – під постріли вражі.

От і все. Промайнуло, немов не було.
Комусь – пилом земним, а комусь – височіти.
Та манитиме вічно когось з оболок
Морозильна вода серед спеченого літа.

От і все. Пролетіло, немов не було.
І ніхто не повірить і правди не скаже,
Як обсиплеться небо потрощеним склом,
І на стерні небесні знов доріженька ляже.

І не буде кінця, і буде, як було:
Знов за темною ніччю настане світанок,
І з-під мертвого снігу проб'ється зело,
Й заспіває синичка забуту узимку веснянку.

ПРО АВТОРА: Галина ТАРАСЮК – поет, прозаїк, критик, публіцист, перекладач. Член НСПУ з 1977 року.

Народилася в селі Орлівка Теплицького району Вінницької області в родині з глибокими культурними та національними традиціями. Після закінчення з відзнакою Велико-Мочульської середньої школи працювала вчителькою англійської мови в селі Бджільна Теплицького району та літературним працівником Теплицької районної газети «Зірка». 1968 року переїхала на Буковину. Працювала кореспондентом Заставнівської районної газети. Через рік вступила на філологічний факультеті Чернівецького державного університету імені Юрія Федьковича, який закінчила в 1974 році. Жила в Чернівцях, працювала в обласних та міських часописах «Молодий буковинець», «Радянська Буковина», «Чернівці», «Доба», на телебаченні (ТВА), в Чернівецькому літературно-меморіальному музеї Юрія Федьковича. У 90-х була організатором Товариства української мови, ВУТ «Просвіта», прогресивного жіночого руху в Україні, очолювала Жіночу Громаду Буковини, відроджувала і редагувала першу на Буковині демократичну газету «Час».

З 2000 року живе в Києві. Працювала в «Лізі українських меценатів», заступником головного редактора газети «Слово «Просвіти», оглядачем «Вечірнього Києва», редактором Броварської міської телестудії «Наше місто», очолювала відділ художньої літератури газети «Літературна Україна» та «Української літературної газети».

Автор 26 поетичних, прозових і публіцистичних книг, серед яких відомі «Жіночі романи», «Смерть – сестра моєї самотності», «Між пеклом і раєм», «Зоре моя вечірняя, або Пророк і Марія», «Храм на болоті», «Янгол з України», «Ковчег для метеликів» та ін. І хоч

Галина Тарасюк більше відома як прозаїк, починала вона творчий шлях збілками віршів «Смерековий міст», «Множина», «Горельєфи», «Жайворове поле», «Світло джерела» та ін.

Книжка поезій «Осінній благовіст» – щедрий ужинок до творчого ювілею письменниці, лауреата 10 престижних літературних премій, зокрема Державної премії імені Олеся Гончара та Міжнародної премії «Європейська весна поетів».

Поетичні і прозові твори письменниці перекладені 14 іноземними мовами, виходили друком в Австрії, Азербайджані, Білорусі, Естонії, Італії, США, Латвії, Литві, Молдові, Румунії, Росії...

Галина Тарасюк – кавалер Ордена княгині Ольги III ст., Заслужений працівник культури України.

ЗМІСТ

СВІТЛИНИ РОДУ І НАРОДУ	4
ГІРЧИЧНІ ЗЕРНА	42
ГЕКСАМЕТРИ, ВЕРЛІБРИ, ПАСТОРАЛІ... ..	62
ПОРИ РОКУ І ВІКУ	83

Літературно-художнє видання

Тарасюк Галина Тимофіївна

ОСІННІЙ БЛАГОВІСТ

поезії

Надруковано – ТОВ видавництво "Барми"
тел. 067-21-93-649

УДК 821. 161. 2
ББК 84. 4укр-44
Т 19